

MAMO, TATO IDĘ DO SZKOŁY

Broszura edukacyjna dla rodziców
dzieci 6-letnich

Publiczne Przedszkole nr 1 im. J. Brzechwy w R-sku

Dobry start dziecka w pierwszej klasie jest ogromnie ważny dla dalszej kariery szkolnej dziecka. Wpływa na ukształtowanie się pozytywnego stosunku do szkoły, nauki szkolnej, stosunku do szkoły, a także na wyrobienie sobie przez dziecko pozycji w zespole klasowym. Nie wolno straszyć dziecka przed trudnościami, aby nie rozbudzać niepotrzebnych obaw i lęków. Pójście do szkoły dziecko powinno traktować, jako coś naturalnego, normalnego, a nawet awans życiowy w stosunku do okresu przedszkolnego.

Jak przygotować dziecko idące do szkoły?

Szkoła powinna być czasem oczekiwanym w życiu każdego przedszkolaka. **Nie można straszyć malucha szkołą**, przeciwnie dziecko powinno się cieszyć, że będzie uczniem. Ważne jest też informowanie dziecka o tym, co go czeka, gdy mama zniknie za drzwiami klasy.

Życie szkolne powinno być kontynuacją tego, co dzieje się w domu i w przedszkolu. Należy również pamiętać, że każde dziecko potrzebuje własnego, wydzielonego kąca w pokoju, gdzie będzie się mogło bawić, tworzyć. To z naszą pomocą kompletujemy także wyprawkę szkolną.

Jakimi umiejętnościami powinno dysponować dziecko idące do pierwszej klasy?

Uczeń przekraczający próg szkolny powinien posiadać umiejętności przydatne w szkole, określane jako **dojrzałość szkolna**. To gotowość dziecka do rozpoczęcia systematycznej nauki, wejścia w nowe obowiązki i nowe środowisko. Tym pojęciem określa się zarówno dojrzałość fizyczną jak i umysłową społeczną i emocjonalną.

a) **Dojrzałość umysłowa** dziecka przejawia się w zainteresowaniu nauką, zwłaszcza czytaniem, pisaniem, liczeniem oraz zainteresowaniem zjawiskami zachodzącymi w najbliższym otoczeniu. Dziecko dojrzałe umysłowo potrafi skupić uwagę przez dłuższy czas na tej samej czynności, z uwagą śledzić treść opowiadanej czy czytanej bałki. Nie ma problemów ze zrozumieniem przekazywanych wiadomości, poleceń. 7-latek ma już pewien bagaż doświadczeń, spostrzeżeń, który umożliwia mu rozwój wyobraźni i myślenia pojęciowego. Dziecko dojrzałe do nauki w szkole potrafi doprowadzić rozpoczętą pracę do końca, bo ciekawi go wynik swoich poczynań.

b) Dojrzałość fizyczna

Dojrzałość fizyczna to ogólna sprawność organizmu i zdrowia dziecka. Długotrwałe choroby, defekty fizyczne i inne dolegliwości organizmu utrudniają pracę szkolną dziecka. Uczeń musi dysponować odpowiednim zasobem sił fizycznych i odpornością na zmęczenie. Wielogodzinne siedzenie w ławce, noszenie ciężkiego tornistra szkolnego i wykonywanie różnych zadań umysłowych jest trudne nawet dla dziecka zdrowego i sprawnego. Przy takich czynnościach jak pisanie, rysowanie, wycinanie, wydzieranie, konstruowanie, nawlekanie koralików i innych pracach plastyczno-technicznych potrzebna będzie dziecku dobra sprawność rąk, koordynacja ruchowa i wzrokowo-ruchowa. W przeciwnym przypadku ruchy będą nieharmonijne, mało precyzyjne. Mogą też wystąpić współruchy czyli niepotrzebne ruchy służące rozładowaniu nadmiernego napięcia, np. poruszanie językiem przy pisaniu lub rysowaniu.

Dziecko o prawidłowym rozwoju ruchowym potrafi przez chwilę stać na jednej nodze, przeskakiwać przez przeszkody. Takie dziecko sprawnie i szybko biega, przy czym ruchy rąk i nóg są zharmonizowane. Dobra kondycja ruchowa umożliwia mu jazdę na rowerze, na rolkach, na nartach.

c) Dojrzałością społeczną

Dziecko dojrzałe społecznie prawidłowo nawiązuje kontakty z rówieśnikami i dorosłymi, potrafi współżyć w zespole, przestrzegać reguł życia w zbiorowość, zawartych umów. Charakteryzuje je zdyscyplinowanie, obowiązkowość. Samodzielność dotyczy nie tylko podstawowych czynności codziennych, jak ubieranie się, mycie, czesanie, ale także samodzielnego przygotowania się do lekcji, spakowania tornistra, a także podejmowania prawidłowych decyzji w różnych sytuacjach społecznych (np. przy przechodzeniu przez jezdnię). Od dziecka idącego do I klasy wymaga się zrozumienia, co jest dobre, a co złe (np. że nie wolno krzywdzić innych, niszczyć cudzej własności, przywłaszczać sobie znalezionych rzeczy). Dziecko dojrzałe społecznie dobrze się czuje w nowym środowisku szkolnym, z chęcią podejmuje zadania na rzecz innych, np. dyżury. **Przejawem niedojrzałości społecznej jest stale absorbowanie uwagi nauczyciela, domaganie się ciągłego wyróżniania i dążenie do uprzywilejowanej pozycji w klasie.** Takie maluch mogą też izolować się od grupy, stronić od kolegów, unikać wspólnych zabaw, łatwo poddawać się dominacji kolegów, wykazywać bierność, nieśmiałość, lękliwość, często są małomówne.

d) **Dojrzałość emocjonalna.**

Dojrzałość emocjonalna to zdolność do przeżywania bogatego i zróżnicowanego świata uczuć, to odpowiednia do wieku umiejętność panowania nad swoimi emocjami i ich kontrola. **Intensywność reakcji u 7 - latka ulega obniżeniu, zaś czas przeżywania różnych stanów wydłuża się.**

Uczeń dojrzały emocjonalnie odczuwa więź ze swoją grupą z klasą z wychowawcą. Przeżywa różne radości i smutki związane z życiem klasy. Prawidłowo reaguje na pozytywne bądź negatywne uwagi dotyczące zachowania i postępów w nauce, czyli nie załamuje się z byle powodów.

Dziecko niedojrzałe emocjonalnie jest wybuchowe, drażliwe, agresywne, złości się lub płacze z błahego powodu, często popada w konflikty z kolegami. Może też być zahamowane, zaleźnione, niepewne, napięte, nadwrażliwe, płaczliwe. Takie dzieci boją się głośniejszych uwag nauczyciela nawet, gdy nie dotyczą ich samych.. Czasami skarżą się na bóle brzucha, bezsenność, bywa, że przed wyjściem do szkoły mają wymioty, biegunkę.

Jaka jest rola rodziców, gdy dziecko idzie do szkoły?

Przygotowując dziecko do szkoły, powinniśmy dążyć do wyeliminowania tych czynników, które mogą spowodować niepowodzenia w nauce. Nie oznacza to jednak, że dziecko nie powinno nigdy spotkać się z niepowodzeniem ani stanąć przed koniecznością wykonania zadania które by nieco przekraczało jego możliwości. Niepowodzenie ma nieraz wartość wychowawczą i dziecko powinno być na nie uodpornione, a odpowiednia interpretacja ze strony otoczenia powinna pomóc dziecku w jego pokonaniu.

Rola rodziców polega na:

- Dbałości o zdrowie fizyczne dziecka - poprzez kontrole lekarskie, stosowanie się do wskazań i stworzenie odpowiednich warunków bytowych.
- Kształtowaniu prawidłowej wymowy, rozwoju słownictwa - poprzez rozmowy, częsty kontakt z dzieckiem, zapewnienie mu towarzystwa rówieśników.
- Rozwijaniu logicznego myślenia, zapamiętywania - poprzez pobudzanie dziecka do obserwacji, rozmowy na określone tematy, wyjaśnienia, wyciąganie wniosków i interpretowanie oglądanych zjawisk i rzeczy.
- Wyrobieniu umiejętności słuchania, koncentracji uwagi - poprzez polecanie wykonywania drobnych zajęć wymagających uwagi i żądanie, aby dziecko zaczęłą pracę zawsze kończyło.

- Wyrobieniu umiejętności spostrzegania istotnych szczegółów, analizowania i syntetyzowania - poprzez np. gry i zabawy z dzieckiem ćwiczące wymienione czynności. Doskonale do tego celu służą gry kostkowe, domino, historyjki obrazkowe, układanki z klocków.
- Dbałości o prawidłowy rozwój ruchowy dziecka. Ćwiczenia sprawności rąk - poprzez rysowanie, kalkowanie, zamalowywanie (książeczek do kolorowania), wycinanie według wzorów, lepienie z plasteliny itp.
- Nauczeniu szanowania pomocy szkolnych - poprzez przyzwyczajanie dziecka do utrzymania porządku, np. w kąciku z zabawkami.
- Rozbudzaniu zainteresowania szkołą nauką - poprzez odpowiednio prowadzone rozmowy.
- Przygotowaniu do samodzielności w obsłudze siebie - poprzez wcześniejsze wymagania w tym zakresie.
- Wyrobieniu umiejętności współżycia w grupie - poprzez zapewnienie kontaktów z rówieśnikami i kierowanie nimi.
- Stworzenie odpowiednich warunków do odrabiania lekcji - poprzez zapewnienie dziecku spokoju, miejsca do odrabiania lekcji, uregulowanie trybu życia (spacery, sen, posiłki).

W celu określenia, czy moje dziecko jest dojrzałe do podjęcia nauki w kl. można spróbować odpowiedzieć sobie na zamieszczone poniżej pytania. Należy odpowiadać rzetelnie i notować pytania, na które odpowiadamy twierdząco lub przecząco.

Oto lista pytań:

1. Czy twoje dziecko zna:

- imię i nazwisko,
- adres zamieszkania,
- imiona rodziców,
- nazwę zawodu rodziców, jeśli pracują,
- nazwy zwierząt domowych,
- nazwę pór roku, dni tygodnia?

2. Czy potrafi:

- powiedzieć, jak brzmi pierwsza i ostatnia głoska w prostych słowach: *woda, rower, lody*,
- wymówić prawidłowo wszystkie wyrazy (nie ma wady wymowy),
- powtórzyć dłuższe słowa np. *hipopotam, kaloryfer?*

3. Czy rozpoznaje przewidziane programem litery alfabetu?

4. Czy pod koniec zerówki umie przeczytać prosty nowy tekst (np.: *To jest dom. Ola ma psa.*)?
5. Czy rysując posługuje się zawsze tą samą ręką (prawą lub lewą)?
6. Czy prawidłowo trzyma ołówek (chwyt pęsetkowy - między palcem wskazującym i kciukiem, lekko oparty na palcu środkowym jak na siodełku)?
7. Czy widząc wzór potrafi go odwzorować, umie narysować znaki podobne do liter?
8. Czy jest w stanie narysować rysunek człowieka zaznaczając głowę, tyłów, ręce, palce i inne szczegóły?
9. Czy umie narysować rysunek, na którym coś się dzieje (np. *Chłopiec bawi się piłką*)?
10. Czy kolorując obrazki, nie wychodzi poza ich kontur?
11. Czy dobrze zapamiętuje wierszyki i piosenki?
12. Czy potrafi skakać na jednej nodze, rzucać i łapać piłkę?
13. Czy umie ubrać się bez pomocy dorosłego, wiązać sznurowadła, zapinać guziki?
14. Czy sprawnie posługuje się nożycami, tnąc po linii prostej, falistej i łamanej?
15. Czy umie opowiedzieć, co wydarzyło się w domu lub w przedszkolu, posługując się prawidłowo zbudowanymi zdaniami?

16. Czy potrafi określić, których elementów jest więcej, a których mniej?

17. Czy rozpoznaje cyfry od 1 - 10 i potrafi na konkretach, np. patyczkach wykonać proste działania:

$$5 + 2 =$$

$$9 - 2 =$$

oraz wstawić odpowiedni znak matematyczny: <, >, =, np.

$$8 \quad 7$$

$$9 \quad 4$$

18. Czy umie powstrzymać się od głosu, gdy pytanie jest skierowane do innego dziecka?

19. Czy rozumie i wykonuje polecenia skierowane do całej grupy?

20. Czy umie pracować w grupie dzieci wykonując wspólne zadanie, np. budowanie z klocków?

21. Czy potrafi bez rozpaczki rozstać się z rodzicami lub babcią czy nianią?

22. Czy potrafi zwrócić się do dorosłego z prośbą lub pytaniem?

23. Czy jest w stanie skoncentrować się na wykonywanym zadaniu przez 30 minut?

24. Czy umie nazywać swoje emocje, np. co go cieszy, złości, czego się boi?

Jeśli na wszystkie pytania pod koniec zerówki rodzic odpowiada twierdząco można przypuszczać, że dziecko osiągnęło dojrzałość szkolną i jest dobrze przygotowane do podjęcia obowiązków szkolnych.

Jeżeli jednak na któreś z pytań odpowiemy przecząco, powinno to skłonić rodziców do pomocy dziecku w wyrównaniu braków. Czasami wystarczają dwa tygodnie, aby dziecko wyrównało braki. Nie wpadajmy w panikę, ale też nie czekajmy, że dziecko z tego wyrośnie. Jest jeszcze kilka miesięcy, aby popracować nad ewentualnymi trudnościami i brakami. Jeżeli dziecko ma trudności z ubieraniem się mogą mu w tym pomóc rodzice, zachęcając do samodzielności i nie wyręczając w prostych czynnościach.

Warto również porozmawiać o swoim dziecku z nauczycielką. Pamiętajmy, że to właśnie nauczyciel przedszkola jest przygotowany do obserwacji naszego dziecka pod kątem jego dojrzałości. Posiada również doświadczenie, dzięki któremu bardzo łatwo potrafi wychwycić braki i niedociągnięcia. Może podpowiedzieć rodzicom, jak pracować z dzieckiem w domu lub zaproponować wizytę w poradni psychologiczno - pedagogicznej, aby lepiej przygotować je do szkoły. Warto więc skorzystać z pomocy nauczycieli przedszkola jeszcze przed pierwszym dzwonkiem, by zaoszczędzić dziecku niepotrzebnych stresów.